

Planter, Jura, Kvæg

Gødningsanvendelsesbekendtgørelsen

Træder i kraft 1. august 2022. Der sker en skærpelse af fosforlofterne, ændringer af bilag 2 i forhold til kvægundtagelsesbrug samt ny mulighed for at bruge separering af flydende husdyrgødning som ny ammoniakreducerende teknik.

Viden om

Ny bekendtgørelse om reglerne for anvendelse af gødning på jordbrugsvirksomheder

Gødningsanvendelsesbekendtgørelsen, bek. nr. 1102 af 29/6 2022, træder i kraft 1. august 2022. Her indføres en skærpelse af fosforlofterne, og der er ændret i bilag 2 omhandlende kvægundtagelsesbrug. Det bliver desuden muligt at bruge separering af flydende husdyrgødning som ny ammoniakreducerende teknik mv.

Definition af jordbrugsvirksomhed

Som noget nyt er en jordbrugsvirksomhed defineret i bekendtgørelsen. Det er en virksomhed, der er registreret eller registreringspligtig i Register for Gødningsregnskab efter lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om næringsstofreducerende tiltag.

Skærpelse af fosforlofterne

Tabel 1 viser de skærpede fosforlofter for 2022/23 og frem til 2024/25 sammenlignet med fosforlofterne for 2020/21. Det vil være muligt at justere fosforlofterne fra 2025, hvis der sker en øget fraførsel af fosfor.

Det skærpede fosforloft i oplande til visse søer omfattet af vandområdeplanerne er fortsat gældende. Der sker ingen ændringer af afgrænsningen af disse oplande.

Tabel 1. Skærpede fosforlofter i Gødningsanvendelsesbekendtgørelsen 2022/23 og frem.

	Udenfor områder med skærpede fosforkrav			Indenfor områder med skærpede fosforkrav		
	Nuværende 2021/22	2022/23- 2024/25	2025-26 og frem	Nuværende 2021/22	2022/23- 2024/25	2025-26 og frem
 Kvæg, får og geder	30	30	29	30	30	29

	Udenfor områder med skærpede fosforkrav			Indenfor områder med skærpede fosforkrav		
	Nuværende 2021/22	2022/23- 2024/25	2025-26 og frem	Nuværende 2021/22	2022/23- 2024/25	2025-26 og frem
Kvægundtagelsesbrug	35	34	33	35	34	33
Svin, fjerkræ og pelsdyr	35	33	29	30	30	29
Affald	30	30	30	30	30	30
Handelsgødning	30	30	30	30	30	30

Ændret korrektionsfaktor for fosfortal under 4

Korrektionsfaktoren, som anvendes til at korrigere for jordbrugsvirksomheder, der har hævet deres fosforloft på baggrund af fosfortal under 4, bliver ændret fra 0,5 kg fosfor pr. hektar til 0,3 kg fosfor pr. hektar. Det sker på baggrund af analyse af gødningsregnskaberne.

Ændrede husdyrgødningsnormer

En bedrifts harmonikrav er en kombination af fosformængden i husdyrgødning og fosforloftet. Fra 2022/23 ændres beregningsprincipperne i husdyrgødningsnormerne fra et gennemsnit af tidligere år til en fremskrivning af udviklingstrenden for husdyrenes udskillelse af fosfor. Det betyder, at der i år kommer et større spring i normerne i forhold til foregående år.

Springet er særlig stort for malkekøer, fordi sojaskrå er under udfasning til fordel for f.eks. GMO-frie rapskager. Idet rapskager er mere fosforholdigt end sojaskrå, stiger fosfornormen for malkekøer. Fosfornormen for malkekøer stiger dermed med 6-8 pct.

For smågrise og slagtesvin har der været en nedadgående trend for fosforudskillelse over nogle år som følge af produktionsfremgang og lavere fosfornorm i foderet, og her falder fosfornormen med 15-18 pct.

For slagtekyllinger sker der et fald på ca. 4 pct.

For øvrige husdyrarter er fosfornormerne stort set uændrede.

Separering af flydende husdyrgødning som ny ammoniakreducerende teknik

Fra 1. august 2022 bliver udbringning af væskefraktionen fra separeret flydende husdyrgødning en ny ammoniakreducerende teknik. Ved udbringning af væskefraktion som ammoniakreducerende udbringningsteknik må tørstofindholdet i væskefraktionen ikke overstige følgende:

- 1. 3,9 pct. tørstof i uafgasset separeret flydende husdyrgødning fra kvæg.
- 2. 3,6 pct. tørstof i afgasset separeret flydende husdyrgødning fra alle dyretyper.

For at sikre den samlede ammoniakreducerende effekt skal udbringningen af fiberfraktionen ske ved nedbringning . Ved nedbring skal der ske en fuld indarbejdning i jorden enten ved pløjning eller ved hjælp af andre kultiveringsredskaber, som f.eks. tand- eller tallerkenharver, afhængigt af jordtypen og forholdene, og det er et krav, at husdyrgødning blandes helt med jord eller vendes ned under jordoverfladen.

Ophævelse af bestemmelse af fratræk af fosfor ved levering af halm til fyringsanlæg og modtagelse af bioaske retur.

Det bliver ikke længere muligt at fratrække fosfor ved levering af halm til fyringsanlæg, når man modtager bioasken retur.

Ændringer i bilag 2 i forhold til kvægundtagelsesbrug

Det er Fødevareministeriets vurdering, at det er hensigtsmæssigt at ændre strukturen i bilag 2. Ud over ændringer i rækkefølgen af betingelserne, så er der også justeret i betingelserne for brug af kvægundtagelsen.

Betingelserne 1-3 knytter sig til ansøgningen om brug af kvægundtagelsen. Betingelserne i nr. 4-8 skal opfyldes i planperioden, hvor jordbrugsvirksomheden har tilladelse til at tildele op til 230 kg kvælstof pr. hektar, og betingelserne i nr. 9-12 skal opfyldes i den efterfølgende planperiode.

Afslag på anvendelse af kvægundtagelsen

Hvis et kvægundtagelsen får en bøde for at have overtrådt betingelserne i bilag 2, kan der gives afslag på ansøgning om tilladelse til at tildele op til 230 kg kvælstof fra husdyrgødning pr. hektar i den efterfølgende planperiode.

Det en EU-regel, som først nu bliver implementeret i dansk lovgivning. Implementeringen sker ved ændring af bilag 2, hvori der indsættes et nyt nummer 3, hvorefter Landbrugsstyrelsen meddeler afslag en ansøgning efter nr. 1, såfremt jordbrugsvirksomheden i den foregående planperiode er idømt en bøde for overtrædelse af betingelserne i bilag 2 eller for [overtrædelse af § 12 i gødskningsloven](#), omhandlende overtrædelse af bedriftens kvælstofkvote.

Selvanmeldelse

Kravet om 80 pct. plantedække i bilag 2 ændres fra nr. 1 og bliver til nr. 9, da det skal opfyldes i den efterfølgende planperiode. Det er blevet præciseret, at dækningsgraden af plantedækket skal være tilstrækkeligt henset til, hvad der er muligt at opnå på den pågældende årstid. Dækningsgraden vurderes på markniveau. Fødevareministeriet har vurderet, at der kan være tilfælde, hvor det er undskyldeligt, at plantedækkekravet ikke er opfyldt. Derfor finder de det rimeligt, at jordbrugsvirksomheden ikke får en bøde for utilstrækkeligt plantedække, hvis jordbrugsvirksomheden har oplyst Landbrugsstyrelsen om dette, inden virksomheden har kendskab til, om den er udtaget til kontrol.

Som noget nyt er der indført mulighed for selvanmeldelse af manglende opfyldelse af plantedækkekravet, idet kvægundtagelsen ikke giver mulighed for at nedsætte kvælstofkvoten som følge af manglende plantedække. Hvis det i forbindelse med kontrol vurderes, at dækningsgraden ikke er tilstrækkelig på en del af en mark, kan den del af marken, hvor afgrøden ikke har en tilstrækkelig dækningsgrad, ikke tælle med som en del af det etablerede plantedække, medmindre jordbrugsvirksomheden skriftligt har oplyst Landbrugsstyrelsen om det manglende plantedække. Meddelelsen skal være givet til Landbrugsstyrelsen, inden Landbrugsstyrelsen har varslet kontrol.

Den nye mulighed for selvanmeldelse kan anvendes to gange inden for en periode på fem på hinanden følgende planperioder.

Jordprøver

Efter gødningsanvendelsesbekendtgørelsens bilag 2, nr. 7, skal der foretages N- og P-analyser af jordprøver fra de øverste 30 cm af jorden mindst hvert 4. år pr. 5 hektar på hele jordbrugsvirksomhedens harmoniareal, som denne har til rådighed i den planperiode, hvor prøverne udtages.

Der skal foreligge dateret dokumentation herfor f.eks. i form af N-min-beregning og jordanalysekort. En jordbrugsvirksomhed, som har anvendt muligheden for at udbringe organisk gødning i mængder svarende til op til 230 kg kvælstof pr. hektar harmoniareal i mere end 4 sammenhængende planperioder, skal for hver planperiode efter den 4. planperiode kunne fremvise jordprøver, der er udtaget i en af de 4 forudgående planperioder.

Analyserne skal foretages af et laboratorium, der som minimum har et kvalitetsstyringssystem i overensstemmelse med standarden EN ISO/IEC 17025 eller andre tilsvarende internationalt accepterede standarder. P-analysen skal foretages efter Olsen P-metoden.

Prøveudtagningen skal indtegnes på markkort, og at der skal være en entydig sammenhæng mellem udtagingssted på markkortet og analyseresultatet. Analyseattest og markkort skal kunne forevises på forlangende i forbindelse med kontrol. På den måde sikrer Landbrugsstyrelsen sig mulighed for at kontrollere, at jordprøverne som krævet dækker hele jordbrugsvirksomhedens harmoniareal.

Som noget nyt skal der også tages prøver fra arealer med permanent græs. Dette vurderes hensigtsmæssigt, da disse arealer også kan modtage organisk gødning og dermed også kan have et højt indhold af næringsstoffer.

Læs mere om anvendelse af gødning på jordbrugsvirksomheder

Høringsnotat vedr. gødningsanvendelsesbekendtgørelsen for planperioden 2022/2023

Høring over udkast til gødningsanvendelsesbekendtgørelsen forud for planperioden 2022/2023

Fødevareministeriet har udstedt en ny bekendtgørelse om jordbrugsvirksomheders anvendelse af gødning

Emneord

Gødningsplanlægning og -regler

Publiceret: 18. juli 2022

Opdateret: 18. juli 2022

Vil du vide mere?

Susi Lyngholm

Konsulent

SEGES

sil@seges.dk

+45 2383 5520

Torkild Søndergaard Birkmose

Landskonsulent, Gødskning

SEGES

tsb@seges.dk

+45 3031 3977

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

SEGES Innovation P/S

Tlf. 8740 5000

Agro Food Park 15

Fax. 8740 5010

Aarhus N

Email info@seges.dk

